

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 februarie 2019, în cauza penală, în privința lui

Bloșenco Ion XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 03.12.2018 pînă la 14.12.2018;

Instanța de apel de la 11.01.2019 pînă la 12.02.2019;

Instanța de recurs de la 06.06.2019 pînă la 09.10.2019.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 14 decembrie 2018 cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Bloșenco Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani, cu obligarea inculpatului de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

S-a respins demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive arestul la domiciliu.

S-a respins ca neîntemeiată cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Bloșenco Ion la 15 septembrie 2018, în jurul orei 19:00 min., urmărind scopul de a săvârși omorul unei persoane și fiind sub influența băuturilor alcoolice, intenționat, fără careva motiv, aflându-se în domiciliul cet. Bloșenco Valeri, situat în s. XXX, r-nul Cahul, i-a aplicat ultimului mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 201811C0317 din 11.10.2018: traumă închisă cranio-cerebrală, contuzie cu destrucție parțială în formațiunile bazale a creierului (bulbul rahidian, ventricolul cerebral bazai, puntea Varoli); hematom subdural cu revărsări sangvine superficiale a emisferei cerebrale; hemoragii cu hematome în țesuturile moi pericraniene pe diverse regiuni; plagă contuză pe obraz de stânga; multiple plăgi superficiale cu excoriații pe față; fractura oaselor nazale; hematom periorbital pe stânga; echimoze pe față, gât, piept. Leziunile corporale menționate au fost produse la multiple acțiuni traumatice (nu mai puțin de 5 -8) cu obiecte contondente dure cu suprafața de acțiune nelimitată sau parțial limitată,

aplicate pe diferite regiuni ale capului, față, gât, torace. Vătămările corporale cu localizare pe cap sunt consecințele contuziei cu hemoragii în formațiunile bazale a creierului ca cauza neapărată a decesului, se califică medico-legal ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață cu deces. După cauzarea leziunilor corporale cu localizare pe cap victima n-a mai fost în stare să se deplaseze decesul survenind în scurt timp 5-10 min., posibil și mai mult.

3. Nefiind de acord cu sentința menționată, procurorul, a atacat-o cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită lui Bloșenco Ion în baza art. 70 alin. (3), art. 145 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori. A încasa cheltuielile judiciare în sumă totală - 3 336 lei de la inculpatul Bloșenco Ion în beneficiul statului.

În motivarea apelului declarat, acuzatorul de stat a invocat faptul că prima instanța just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, însă i-a stabilit lui Bloșenco Ion o pedeapsa neechitabilă.

Astfel, la stabilirea pedepsei lui Bloșenco Ion nu a fost luat în calcul caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite. Instanța nu a ținut cont că inculpatul a lipsit un membru al comunității umane de valoarea socială supremă protejată de lege - viața persoanei. Prin urmare aprecierea instanței precum că corectarea și educarea inculpatului este posibilă fără izolarea de societate, motivând că inculpatul este minor, încă nu a dobândit o profesie, nu a reușit să se inițieze în viața, este la prima lui abatere, a crescut într-o familie fără afecțiunea mamei, aceasta lăsându-l cu tată său la o vârstă foarte fragedă, a trecut printr-o tragedie de viață când tatăl său s-a spânzurat, Bloșenco Ion rămânând capul familiei alături de fratele și sora lui, este eronată.

Totodată, soluționând chestiunea cu privire la stabilirea pedepsei lui Bloșenco Ion, instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 90 alin. (4) Cod penal, conform căruia, persoanelor care au săvârșii infracțiuni deosebit de grave condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

Astfel, Bloșenco Ion, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal. Infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa închisorii de la 10 la 15 ani, ce în baza art. 16 Cod penal se consideră ca infracțiunea deosebit de gravă. Prin urmare, este eronat aplicat lui Bloșenco Ion prevederile art. 90 Cod penal, în conformitate cu care pedeapsa stabilită în privința inculpatului se suspendă condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 (patru) ani.

Totodată, prin sentința enunțată, instanța a refuzat încasarea în contul statului de la inculpat cheltuielile de judecată suportate în cadrul urmăririi penale, motivând că este obligația statului de a demonstra vinovăția inculpatului.

În ședința de judecată, acuzatorul de stat a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare de inculpat în beneficiul statului, în suma totală de 3 336 lei, în legătura cu efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr. 201811C0317 din 11 octombrie 2018, și raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0692 din 16 noiembrie 2018.

În baza celor invocate, conchide acuzatorul de stat că argumentul instanței prin care a motivat refuzul de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat precum că, statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil. În situația în care statul și-a onorat această obligație, a demonstrat prin acțiuni de procedură legală

vinovăția persoanei, și pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, iar art. 229 Cod de procedură penală indică direct că, condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

3.1. Totodată, nefiind de acord cu sentința menționată, succesorul părții vătămate, Cușnarem Vladimir, a atacat-o cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Bloșenco Ion să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare în limitele maxime prevăzute de Lege.

În motivarea apelului declarat, succesorul părții vătămate, Cușnarenco Vladimir, a invocat că instanța de fond a ajuns la concluzia incorectă cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului Bloșenco Ion în comiterea infracțiunii de omor, ori, pedeapsa stabilită nu corespunde gravității infracțiunii comise, circumstanțelor stabilite în cauză, personalității infractorului, de aceea sentința urmează a fi casată cu pronunțarea unei noi hotărâri și cu stabilirea unei pedepse mai severe

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 februarie 2019, au fost admise apelurile declarat de către procuror și de succesorul părții vătămate, Cușnarenco Vladimir, casată parțial sentința primei instanțe, în partea stabilirii pedepsei aplicate cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, după cu urmează:

Bloșenco Ion se condamnă în baza art. 145 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i în baza art. 70 alin. (3) Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în centrele de detenție pentru minori

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, deși prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Bloșenco Ion a ținut cont de prezența circumstanțelor atenuante pe caz, personalitatea inculpatului precum și de faptul că este minor, însă, neîntemeiat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, în partea stabilirii pedepsei cu suspenda condiționată pe un termen de probă de 4 ani.

La stabilirea pedepsei penale inculpatului Bloșenco Ion, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de prevederile legale a art. 61, art. 70 alin. (3), art. 75 Cod penal și art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

La caz, instanța de apel a reținut prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, și anume de gravitate infracțiunii săvârșite, că infracțiunea comisă de Bloșenco Ion, face parte din categoria celor deosebit de grave pentru care legea penală prevede o pedeapsă cu închisoare de la 10 la 15 ani.

Totodată, instanța de apel a reținut personalitatea inculpatului care anterior nu au fost condamnat, și a recunoscut integral vina de cele comise.

Consecvent, circumstanțe atenuante, în sarcina inculpatului este reținută săvârșirea infracțiunii de către un minor, iar circumstanțe agravante, nu au fost reținute.

În continuare, instanța de apel a menționat că împrejurările și circumstanțele constatate impun concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului Bloșenco Ion este posibilă numai cu atragerea la răspundere penală, și numai aplicând față de acesta pedeapsa cu închisoare în limitele fixate de norma de art. 145 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală și a art. 70 alin.(3) Cod penal.

Astfel, aplicând prevederile 70 alin. (3) Cod penal, dat fiind faptul că făptuitorul e minor, maximul pedepsei se va reduce la jumătate și va constitui 7 ani și 6 luni ani închisoare.

Dat fiind faptul că minorul a acceptat judecata în baza probelor administrate în faza urmărire penală, în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, minorul beneficiază de reducere cu o treime a limitelor prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, deci în cazul dat pentru individualizarea pedepsei în privința lui Bloșenco Ion limita maximă și minim va fi de 5 ani închisoare.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că reeducarea și corectarea inculpatului Bloșenco Ion, va avea loc doar prin aplicarea în privința ultimului a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în centrele de detenție pentru minori.

Ținând cont de circumstanțele cauzei, de personalitatea inculpatului și rolul acestuia de săvârșirea infracțiunii, instanța de apel a fost de părerea că doar o pedeapsă reală în fapta stabilită mai sus, va duce neîndoielnic la corectarea inculpatului, prevenind săvârșirea de infracțiuni atât de către inculpat, cit și de alte persoane, și prin urmare va duce la atingerea scopurilor prevăzute de art.61 Cod penal.

În altă ordine de idei, instanța de apel a reiterat că apelurile procurorului și al succesului părții vătămate urmează a fi admise în partea stabilirii pedepsei inculpatului Bloșenco Ion, însă în partea solicitării acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpatul Bloșenco Ion în contul statului a sumei de 3 336 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, urmează a fi respins.

Astfel, instanța de apel a considerat neîntemeiată cererea părții acuzării privind încasarea de la inculpat a sumei de 3 336 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Instanța de apel a menționat că, în cazurile când expertiza este dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei sunt achitate din contul mijloacelor bănești a fost bugetului de stat, or, din materialele cauzei se atestă cu certitudine că ordonatorul expertizelor judiciare, a fost organul de urmărire penală, ori, prin ordonanțele din 17 septembrie 2018 (f.d.43); 26 octombrie 2018 (f.d.93) a fost dispus de către ofițerii de urmărire penală, dar și de procuror efectuarea expertizelor judiciare, în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Cît privește argumentul procurorului că reieșind din art. 229 Cod de procedură penal instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, este neîntemeiat or, efectuarea expertizelor în cauză ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Bloșenco Ion și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

Un singur fapt că statul în persoana acuzatorului de stat a demonstrat vinovăția persoana în săvârșirea infracțiunii, prin acțiuni de procedură, inclusiv, raporturile judiciare, nu implică mod automat încasarea acestei sume din contul inculpatului, decât în cazurile prevăzute de lege în speță se constată starea vulnerabilă al inculpatului, care nu are un loc de muncă stabil sau alte bunuri, astfel ultimul nu dispune de mijloace bănești pentru achitarea cheltuielilor de judecată or, procurorul nu a prezentat probe ce ar confirma contrar.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu respingerea cerinței privind încasarea de la inculpatul Bloșenco Ion a cheltuielilor judiciare în sumă de 3 336 lei, axându-se la prevederile art. 227 alin. (1), (3), 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând temeiul respectiv în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, ori, din conținutul recursului rezultă că, recurentul critică neîncasarea a cheltuielilor de judecată de la inculpat.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel în partea respingerii încasării din contul inculpatului a cheltuielile de judecată necesare efectuării expertizelor în sumă totală de 3 336 lei, însă Colegiul penal constată că, instanța de apel întemeiat a menținut sentința primei instanțe în această parte și a respins cerințele procurorului ce ține de cheltuielile judiciare.

Astfel, autorul invocând prevederile art. art. 227 și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea raportului de constatare medico-legală și raporturilor de expertiză judiciară, motivând că legea prevede ca inculpatul să suporte cheltuielile judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli, ori, instanța de apel în cazul dat, just a respins încasarea cheltuielilor de judecată.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 februarie 2019, în cauza penală, în privința lui **Bloșenco Ion XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **06 noiembrie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan